

ตำนานดอยนางแล อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ดอยนางแลในอดีตกาล พุทธศตวรรษที่ ๑๗ แห่งอาณาจักรล้านนา ดอยนางแลเป็นสถานที่ปฎิบัติธรรมของพระเจ้าแสนคำลือ เป็นโบราณสถานที่เก่าแก่ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และเป็นทีเคารพนับถือของชุมชนในท้องถิ่น

มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่ยุคสมัยของพระเจ้าพรหมมหาราช ผู้กอบกู้ชาติบ้านเมืองกลับคืนจากขอมที่ยึดครองอาณาจักรน่านเจ้าของไทย (พ.ศ.๑๕๙๙) ต่อพระเจ้าพรหมราชได้สร้างเมืองให้พระราชโอรสไปปกครองชื่อเมือง

เวียงหินนคร

พระองค์ทรงปกครองไพร่ฟ้าด้วยหลักทศพิธราชธรรมบ้านเมืองร่มเย็นเป็นสุข ประชาชนรักกักดีเคารพบูชาประดุจเทพเจ้า

หลังจากพระเจ้าพรหมมหาราชได้เสด็จสวรรคต เวียงหินนครเมืองลูกหลวงตกอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าแสนคำลือ พระราชโอรสองค์ที่

๗ (พระเจ้าพรหมมหาราชมีพระราชโอรส ๘

พระองค์

พระราชธิดา

๒

พระองค์

) พระองค์ทรงปกครองประชาราษฎร์ด้วยหลักทศพิธราชธรรม

เจริญรอยตามพระราชบิดา

บ้านเมืองร่มเย็นเป็นสุข และแล้วเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็บังเกิดขึ้น คือดวงแก้วชะตาเมืองได้เกิดสูญหาย ค้นหามานานก็ไม่พบที่ได้เลย

พระเจ้าแสนคำลือทรงพิจารณาโทษของพระองค์ด้วยการสละราชสมบัติให้พระเจ้าแสนหวิผู้เป็นพระอนุชาน้องชายของพระองค์ปกครองสืบต่อไป

ส่วนพระองค์ได้เสด็จออกผนวชเป็นพระดาบส

นุ่งขาวห่มขาว

อยู่บิณฑูเขาด้านทิศตะวันตกของเวียงหินนคร ก่อนเสด็จออกผนวชพระนางเจ้าศรีสุชาดาพระราชชายาของพระองค์ ขอติดตามเสด็จออกผนวชด้วย

พระเจ้าแสนคำลือไม่ทรงอนุญาต

ได้ตรัสห้าม

กลัวพระชายาจะไปทุกข์ลำบาก และกลัวชาวเมืองจะครหานินทาจะทำให้การบำเพ็ญพรตของพระองค์มีหมอง

พระนางเจ้าศรีสุชาดาทรงหวั่นไหวในพระสวามีมาก จึงตัดสินใจไปอธิษฐานบวชศีลจารีณี

บำเพ็ญเนกขัมมะบารมี

อยู่บนหอคอยกลางใจเมืองเวียงทินนคร บำเพ็ญพระราชกุศลเพื่อเสริมพระบารมีให้พระเจ้าแสนคำลือดาบสให้พ้นจากวิบากกรรม พระนางทรงบำเพ็ญบารมีขั้นสูงสุด
ปรมัตถะบารมี

ไม่เสวยพระกระยาหารติดต่อกันนานถึง

๑๒

วัน จนในที่สุดพระหทัยวายสิ้นพระชนม์บนหอคอย

พระเนตรทั้ง

๒

ไม่หลับ

ยังจ้องมองไปที่ภูเขาซึ่งพระสวามีของพระนางทรงบวชอยู่

เวลาต่อมาพระเจ้าแสนหวีได้ถวายพระเพลิงบรมศพของพระนาง ปรากฏว่าพระอัฐิของพระนางแจกกลายเป็นพระธาตุ ได้อัญเชิญขึ้นไปถวายพระเจ้าแสนคำลือดาบส
พร้อมกับได้กล่าวเล่าเรื่องราวของพระนางเจ้าฯ

ให้ฟัง

พระเจ้าแสนคำลือดาบสซาบซึ่งในความรักภักดีของพระนาง จึงรับสั่งให้สร้างพระสถูปเจดีย์ขึ้นบนยอดเขา เพื่อบรรจุพระอัฐิธาตุของพระนางไว้เป็นอนุสรณ์
ต่อมาชาวบ้านจึงเรียกพระนามสถูปเจดีย์องค์นี้ว่า

“พระธาตุคยองนางแล”

สถานที่ปฏิบัติธรรมของพระเจ้าแสนคำลือดาบสจึงเป็นสำนักปฏิบัติธรรมของพระธาตุคยองนางแล

สืบมาจนถึงทุกวันนี้

ราวๆต้นฤดูฝนของทุกปีนั้นจะมีการจัดสร้างน้ำพระธาตุ(

ขึ้นธาตุ

)

ทุกปี

เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล แก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย

ซึ่งในงานนั้นจะจัดให้

มีการสร้างน้ำพระธาตุ

การแข่งขันจุดบั้งไฟ

และมหรสพต่างๆอีกมากมาย

มีข้อมูลเพิ่มเติมว่า

พญาแสนคำลือเป็นผู้สร้างวัดบนดอยนางแล และวัดพระธาตุกลางใจเมืองก่อนพญากือนาขัตติย์เชียงใหม่องค์ที่ ๒
สันนิษฐานว่าวัดคงจะกลายเป็นวัดร้างก่อนที่พญากือนาจะสร้าง เนื่องจากในอดีตวัดต่างๆจะสร้างด้วยไม้จึงผุพังได้ง่าย อีกทั้งไม่ได้ทำการจารึกไว้

คนทั่วไปจึงเข้าใจว่าผู้สร้างวัดพระธาตุกลางใจเมือง (

สะดือเมือง

)

ครั้งแรก

คือพญากือนา

ทั้งนี้วัดพระธาตุกลางใจเมืองถือเป็นใจบ้านใจเมืองของเมืองพร้าวมาแต่ครั้งอดีต จึงควรให้ความสำคัญให้อยู่เป็นศรีบ้านศรีเมืองสืบไป

ที่มา

เรื่องราวมุขปาฐะ

, ข้อมูลจากกระทรวงวัฒนธรรม